

НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛСАН ТӨСӨЛ

АВТОТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН ТЕХНИКИЙН ХЯНАЛТЫН ҮЗЛЭГ ЯВУУЛАХ ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Энэхүү журмын зорилго нь Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт ашиглагдаж байгаа автотээврийн хэрэгслийн техникийн байдал, хэрэглээний стандартын үзүүлэлтийг хангуулах, автотээврийн хэрэгслээс хүн амын эрүүл мэнд, хүрээлэн буй орчинд үзүүлэх сөрөг үр дагаврыг бууруулах, замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилгоор автотээврийн хэрэгсэлд техникийн хяналтын үзлэг явуулахтай холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2. Автотээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үзлэгийг аймгийн төв, нийслэлд техникийн хяналтын үзлэгийн суурин төвд, аймгийн төв, нийслэлээс алслагдсан нутаг дэвсгэрт техникийн хяналтын үзлэгийг явуулын төвөөр хийж гүйцэтгэнэ.

1.3. Техникийн хяналтын үзлэгийн явуулын төв нь тусгай зориулалтын битүү тэвштэй, техникийн хяналтын зориулалтаар тоноглогдсон автотээврийн хэрэгсэл байна.

1.4 Техникийн хяналтын үзлэгийн суурин болон явуулын үзлэгийн төвд тавигдах шаардлагыг стандартаар тогтооно.

1.5. Монгол Улсад суугаа гадаад улсын Элчин сайдын яамд, олон улсын байгууллагын автотээврийн хэрэгсэлд техникийн хяналтын үзлэгийг гадаад харилцааны асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагатай урьдчилан тохиролцсоны үндсэн дээр явуулна.

1.6. Нийтийн тээврийн үйлчилгээнд ашиглаж байгаа автотээврийн хэрэгслийг зөвхөн техникийн хяналтын үзлэгийн суурин төвд техникийн хяналтын үзлэгт хамруулна.

Хоёр. Техникийн хяналтын үзлэг явуулах

2.1. Автотээврийн хэрэгслийн өмчлөгч нь жолоочийн хариуцлагын даатгалд хамрагдсаныг үндэслэн автотээврийн хэрэгслийг техникийн хяналтын үзлэгт оруулна.

2.2. Техникийн хяналтын үзлэгийн үед автотээврийн хэрэгслийн марк, модель, улсын дугаар, арал, бүхээг, хөдөлгүүрийн дугаар, өнгө, төрөл, зориулалт, өмчлөгчийн хаяг зэрэг бүртгэлийн үзүүлэлтийг автотээврийн хэрэгслийн гэрчилгээтэй нь нэг бүрчлэн тулгах бөгөөд автотээврийн хэрэгсэлд зайлшгүй шаардагдах нэмэлт хэрэгслийг /галын хор, ослын зогсолтын тэмдэг, эмийн сан г.м./ шалгана.

2.3. Автотээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үзлэгийг дор дурдсан стандартын шаардлагын дагуу явуулна.

2.3.1. “Автотээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үзлэг хийх заавар. Ерөнхий шаардлага” MNS5011:2003;

2.3.2. “Нийтийн зорчигч тээврийн үйлчилгээ. Ангилал ба үйлчилгээнд тавих ерөнхий шаардлага” MNS5012:2011;

2.3.3. “Бензин хөдөлгүүртэй автомашин-Утааны найрлага дахь хорт бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ ба хэмжих арга” MNS5013:2009;

2.3.4. “Дизель хөдөлгүүртэй автомашин-Утааны тортогжилтын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ ба хэмжих арга” MNS5014:2009;

2.3.5. “Автотээврийн хэрэгслийн техникийн байдалд тавих ерөнхий шаардлага” MNS4598:2011;

2.3.6. “Автотээврийн хөдлөх бүрэлдэхүүний эргономикийн үзүүлэлтүүд” MNS4599:2003.

2.3.7. “Автотээврийн хэрэгсэл. Төрөл, нэр томъёо, тодорхойлолт” MNS ISO 3833:2010

2.3.8. “Тээврийн хэрэгслийн улсын дугаарын тэмдэг. MNS4410:2002” стандарт

2.3.9 “Автотээврийн хэрэгслийн улсын бүртгэлийн дугаарын тэмдэг.2-р хэсэг: Ерөнхий шаардлага” MNS 4410-2:2017”

2.3.10. “Хүнд даацын автотээврийн хэрэгсэл. Тавигдах шаардлага”. MNS 6278:2011

2.3.11. “Таксийн үйлчилгээ. Ерөнхий шаардлага” MNS 5122 : 2013

2.3.12. Автотээврийн хэрэгслийн таних тэмдгийн дугаар {VIN} –Агуулга ба бүтэц. MNS ISO 3779-2010

2.3.13. Автотээврийн хэрэгслийн –Дэлхийн үйлдвэрлэгчийг таних тэмдэг. {VMI}-ийн код. MNS ISO 3780-2010

2.3.14. Автотээврийн хэрэгслийн таних тэмдгийн дугаар {VIN}- Байрлал ба бэхэлгээ MNS ISO 4030-2010

2.4. Тусгай зориулалтын болон тусгай тоноглол бүхий автотээврийн хэрэгслийг эрх бүхий мэргэжлийн байгууллагын шалгаж баталгаажуулсан дүгнэлтийг үндэслэн техникийн хяналтын үзлэгт хамруулна.

2.4.1. мэргэжлийн байгууллагын дүгнэлтэд автокраны өргөх төхөөрөмжийн, торхны багтаамжийн, хийгээр ажилладаг автомашины баллоны болон бусад баталгаажуулалт зэрэг хамаарна.

Commented [N1]: Автокранаар хязгаарлахгүй бусадыг нэмж оруулах шаардлагатай.

2.4.2. баталгаажуулалт нь гэрчилгээ хэлбэрээр байх бөгөөд тодорхой хугацааг заасан байна.

2.5. Техникийн хяналтын үзлэгийн инженер нь хяналтын үзлэгт хамрагдсан автотээврийн хэрэгслийн өмчлөгч, эзэмшигч нарт тухайн автотээврийн хэрэгслийн техникийн байдлын талаар мэргэжлийн зөвлөгөө, зааварчилгааг өгөх үүрэгтэй.

Commented [N2]: Хийгээр ажилладаг автомашинд нэмж үзвэл зохих заалт оруулах шаардлагатай

2.6. Хийгээр ажилладаг автотээврийн хэрэгслийг техникийн хяналтын үзлэгт хамруулахдаа хий дамжуулах хоолой сувгийн битүүмжлэлийг шалгана.

2.7. Стандартын шаардлага хангаагүй автотээврийн хэрэгсэлд болон автотээврийн хэрэгслийг үзлэгт хамруулахгүйгээр техникийн хяналтын үзлэгт тэнцүүлсэн дүгнэлт гаргахыг хориглоно.

Гурав. Техникийн хяналтын үзлэг хийх иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын эрх, үүрэг

3.1. Техникийн хяналтын үзлэгээр шаардлага хангасан автотээврийн хэрэгслийн техник ашиглалтын дэвтэрт тэмдэглэгээ хийж, техникийн хяналтын үзлэгийн гэрчилгээ олгоно.

Commented [N3]: Энэ заалтын хэрэгжилт хэр зэрэг вэ

3.2. Техникийн хяналтын гэрчилгээ нь радио долгионы давтамжийн RFID (Radio Frequency Identification) технологи дээр суурилсан цахим хэлбэртэй байна.

3.3. Засгийн газрын шийдвэрээр батлагдсан техникийн хяналтын үзлэг явуулах хугацаа, төлбөрийн жишгийг үйл ажиллагаандаа баримтлана.

3.4. Техникийн хяналтын үзлэгийн үйл ажиллагааны талаарх мэдээ, тайланг улирал бүрийн сүүлийн сарын 25-ны дотор цахим хэлбэрээр, жилийн эцэст тайлан хэлбэрээр автотээврийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлнэ.

Commented [N4]: Энэ заалтын хэрэгжилт хэдэн хувьтай байдаг вэ

3.5. Техникийн хяналтын үзлэгт хамрагдсан автотээврийн хэрэгслийн мэдээллийг автотээврийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллага болон автотээврийн хэрэгслийн бүртгэл мэдээллийн цахим санд тухай бүрт нь оруулж, сүлжээгээр хүргүүлнэ.

Commented [U5R4]:

Commented [U6R4]:

3.6. Автотээврийн хэрэгслийн бүртгэлийн үзүүлэлтүүд баримт бичигтэй нь зөрсөн буюу засвартай байвал зөрчлийг арилгуулахаар бүртгэлийн байгууллагад автотээврийн хэрэгслийн гэрчилгээг хүргүүлнэ.

3.7. Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага нь техникийн хяналтын үзлэг хийх дараалал, тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгслийн технологийн карт, техникийн шаардлагатай бусад баримт бичгийг боловсруулж мөрдөнө.

3.8. Техникийн хяналтын үзлэгийн төвийн байршил, цагийн хуваарь зэрэг үйлчлүүлэгчид хэрэгцээт мэдээллийг хэвлэл мэдээллийн болон бусад хэрэгслээр нийтэд мэдээлэх, техникийн хяналтын үзлэгт хамрагдах захиалгыг цахим сүлжээгээр

хүлээн авах, техникийн хяналтын үзлэгийн дүгнэлтийг үйлчлүүлэгчид цахим хэлбэрээр хүргүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлсэн байна.

3.9. Үзлэг тооллогын явц, чанар, орвол зохих тээврийн хэрэгсэл бүрэн хамрагдсан эсэхэд автотээврийн хэрэгслийн бүртгэл хариуцсан байгууллага аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн төрийн захиргааны байгууллагуудтай хамтран хяналт тавина.

3.10 Суурин болон явуулын төвөөр автотээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үйл ажиллагааг зохион байгуулахдаа хяналтын камер ашиглах бөгөөд бичлэгийг архивлан хадгална.

Дөрөв. Автотээврийн хэрэгслийг өмчлөгч, эзэмшигч иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагын эрх, үүрэг

4.1. Автотээврийн хэрэгслийг өмчлөгч, эзэмшигч иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага нь нийтийн тээврийн үйлчилгээний автотээврийн хэрэгслийг хагас жил тутам, бусад автотээврийн хэрэгслийг жилд нэг удаа тогтсон хугацаанд үзлэгт **заавал** хамруулна.

4.2. Дараах тохиолдолд энэхүү журмын 4.1-т заасан хугацааг үл харгалзан автотээврийн хэрэгслийг техникийн хяналтын үзлэгт хамруулна. Үүнд:

4.2.1. хөдөлгүүр болон арал сольсон, нэмэлт төхөөрөмж суурилуулсан бол;

4.2.2 техникийн хяналтын үзлэгт хамрагдсан боловч автотээврийн хэрэгсэлд зайлшгүй шаардлагаар засвар үйлчилгээ хийлгэсний дараа эзэмшигч нь хүсэлт гаргасан бол;

4.2.3. зам, тээврийн осолд өртөж хөдөлгөөний аюулгүй байдалд нөлөөлөх агрегат, зангилаа, механизмд эвдрэл гарсан болон автотээврийн хэрэгслийг засварласан бол дахин замын хөдөлгөөнд оролцохын өмнө;

4.2.4. автотээврийн хэрэгслийг Монгол Улсад үйлдвэрлэсэн, үйлдвэрлэгчийн технологийн шаардлагын дагуу угсарсан зэрэг хамаарна.

4.3. Техникийн хяналтын үзлэгт орохын өмнө жолоочийн хариуцлагын даатгалд хамрагдсан баримт бичгийг бүрдүүлсэн байна.

4.4. Өмчлөгч өөрийн хүсэлтээр шаардлагатай тохиолдолд автотээврийн хэрэгслээ техникийн хяналтын үзлэгт хамруулж болн

4.5. Автотээврийн хэрэгсэл өмчлөгч, эзэмшигч нь технологийн картын дагуу үзлэг хийхийг шаардаж дутуу буюу чанаргүй үйлчилгээ үзүүлсэн гэж үзвэл гомдлоо тухайн байгууллагын удирдлагад, шаардлагатай тохиолдолд автотээврийн асуудал эрхэлсэн хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагад гаргаж шийдвэрлүүлнэ.

4.6 Үйлчилгээтэй холбоотой гомдлыг иргэдээс төрийн байгууллага, албан тушаалтанд гаргасан өргөдөл, гомдлыг шийдвэрлэх тухай хуулийн дагуу шийдвэрлэнэ.

Тав. Бусад

5.1. Энэхүү журмыг зөрчсөн этгээдэд холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээлгэх үндэслэл болно.

--- оОо ---

“Автотээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын
үзлэг явуулах журам”-ын нэгдүгээр хавсралт

**АВТОТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН ТЕХНИКИЙН ХЯНАЛТЫН ҮЗЛЭГ ЯВУУЛАХ АЖ АХУЙН
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭНИЙ ЗАГВАР**

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛ /нүүр /

Дугаар ...

“Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай” хуулийн ... дугаар зүйлийн , “Автотээврийн тухай” хуулийн ... заалтыг үндэслэн Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын ... оны ... дугаар тушаалаар ... улсын бүртгэлийн, ... регистрийн дугаартай

“.....” -д

(Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр)

**АВТОТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЭЛД ТЕХНИКИЙН
ХЯНАЛТЫН ҮЗЛЭГ ХИЙХ АЖИЛ ЭРХЛЭХ**

тусгай зөвшөөрлийг ... оны ... дугаар сарын ... өдрөөс ... жилийн хугацаатай олгов.

САЙД

/ар тал /

1. ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ТУХАЙ ТЭМДЭГЛЭЛ

Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн үйл ажиллагаа явуулах нутаг дэвсгэр, байршил	Үйл ажиллагааны төрөл	
	Суурин	Явуулын

2. ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙГ СУНГАСАН ТЭМДЭГЛЭЛ

д/д	Тусгай зөвшөөрлийг сунгасан тухай тэмдэглэл	Сунгалт хийсэн	
		Тушаалын дугаар, он, сар, өдөр	Гарын үсэг, тэмдэг

Энэхүү зөвшөөрөл нь гэрээний хамт хүчинтэй бөгөөд засвартай бол хүчингүй.

“Автотээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үзлэг явуулах журам”-ын хоёрдугаар хавсралт

**АВТОТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН ТЕХНИКИЙН
ХЯНАЛТЫН ГЭРЧИЛГЭЭНИЙ ЗАГВАР**

А. Гэрчилгээний нүүр тал

АВТОТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН ТЕХНИКИЙН ХЯНАЛТЫН ГЭРЧИЛГЭЭ

Б. Гэрчилгээний ар тал

№

Автотээврийн хэрэгслийн улсын бүртгэлийн дугаар	
Автотээврийн хэрэгслийн арлын дугаар	
Марк, модель	
Үйлдвэрлэсэн он	

В. Гэрчилгээний дотор байрлах микро схемийн бүдүүвч

Автотээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын
гэрчилгээнд тавигдах шаардлага

1. Гэрчилгээнд тавигдах ерөнхий шаардлага:

- 1.1. гэрчилгээ нь радио долгионы давтамжийн RFID (Radio Frequency Identification) технологи дээр суурилсан байх бөгөөд уг шошго дотор дахин давтагдашгүй тэмдэгтүүдийн жагсаалтыг агуулсан микро схемтэй байна;
- 1.2. тээврийн хэрэгслийг бүртгэлийн системд анх бүртгэхдээ RFID шошго болон QR кодыг холбож өгнө;
- 1.3. Монгол орны уур амьсгал, цаг агаарын нөхцөлд тохирсон, нарны гэрэлд гандахгүй, халуун, хүйтэнд хуурахгүй байх;
- 1.4. бат бөх, өнгө будаг нь тод байх;
- 1.5. төмөр, шил, мод, хуванцар зэрэг материал дээр наалдах чадвар сайтай, наасан тохиолдолд хуулаад дахин ашиглах боломжгүй байх;
- 1.6. тоос, шороо, чийг нэвтрэхээс хамгаалагдсан байх;
- 1.7. шошгоны урт 110 мм, өргөн нь 45 мм хэмжээтэй байх.

2. Гэрчилгээний нүүрэн тал:

- 2.1. гэрчилгээний нүүрэн талын суурь өнгө цэнхэр байх бөгөөд энэхүү тушаалын нэгдүгээр хавсралтын А хэсэгтэй нийцсэн, бичиглэл нь хар өнгөтэй байна;
- 2.2. QR код (Quick Response Code) нь 30мм х 30мм хэмжээтэй хар өнгөтэй байна;
- 2.3. QR код нь ISO/IEC 18004:2015 стандартыг хангасан байх ба 1.1-т заасан RFID шошгоны дахин давтагдашгүй тэмдэгтүүдийн жагсаалтыг хөрвүүлэн гаргаж авна.

3. Гэрчилгээний ар тал:

- 3.1. гэрчилгээний ар талын суурь өнгө цагаан байх бөгөөд энэхүү тушаалын 1 дүгээр хавсралтын Б хэсэгт заасантай нийцсэн, бичлэг нь хар өнгөтэй байна.

Техникийн үзүүлэлтүүд

Өгөгдөл дамжуулах протокол	EPC global UHF Class 1 Gen 2 (ISO 18000-6C)
Давтамж	860~960 Mhz
Чипний төрөл	Alien Higgs-4
Санах ой	EPC 96- 480 bit, User 512 bit, TID 32 bit

ЕРС санах ойн мэдээлэл	Unique, randomized number
Уншуулж чадах зай	>3 метр
Тогтоох боломжтой материал	Шил, пластик, мод, төмөр
Материал	Хэвлэж болох
Антенны хэмжээ	44,5*10,38 мм
Жин	< 1 гр
Ажиллах боломжтой температур	-40° аас +70°С
Ашиглах хугацаа /хэвийн нөхцөлд/	10+ жил

4. Бусад

4.1. гэрчилгээг тухайн автотээврийн хэрэгслийн урд салхины шилний зүүн дээд буланд жолоочийн харах орчныг хязгаарлахгүй, ил харагдахаар байрлуулна.

4.2. автотээврийн хэрэгсэл нь техникийн хяналтын үзлэгт тэнцсэн тохиолдолд гэрчилгээг бүртгэлийн системд бүртгээд, мэдээллийг холбож өгнө.

4.3. гэрчилгээг ашиглах боломжгүй гэмтсэн тохиолдолд дахин олгоно.

-----ooOoo-----